

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди

Факультет мистецтв
Кафедра теорії і методики мистецької освіти та диригентсько-хорової
підготовки вчителя

Теорія і методика виховання художньо- обдарованої особистості у закладах мистецької освіти

**ЗБІРНИК СТАТЕЙ
VII ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

ЧАС МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ

17 – 18 жовтня 2019 року

TIME OF ART EDUCATION

Collection of Articles VII of the All-Ukrainian Scientific-Practical Conference
«Theory and methods of education of the artistically gifted person in the institutions
of art education»

Харків
Україна
2019

УДК 37.032
ББК 85я43
Ч-24

Редакційна колегія

Калашник М.П. – доктор мистецтвознавства, професор
Матвеева О.О. - доктор педагогічних наук, професор
Полубоярина І.І. – доктор педагогічних наук, професор
Смирнова Т.А. - доктор педагогічних наук, професор
Соколова А.В. - доктор педагогічних наук, професор
Тарарак Н.Г. - доктор педагогічних наук, професор
Тушева В.В. - доктор педагогічних наук, професор
Перетяга Л.Є - доктор педагогічних наук, професор
Фомін В.В. – доктор педагогічних наук, професор (голов.ред.)
Бурма А.В.- кандидат педагогічних наук, доцент

*Затверджено редакційно видавничою радою Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди
Протокол № 6 від 05.11.2019*

У збірнику подано статті VII Всеукраїнської науково-практичної конференції «Теорія і методика виховання художньо-обдарованої особистості у закладах мистецької освіти». Збірник розрахований на студентів, магістрантів, аспірантів, докторантів, здобувачів, педагогічних і науково-педагогічних працівників науково-дослідних інститутів, ЗВО, учителів мистецьких шкіл.

Ч-24 Час мистецької освіти «Теорія і методика виховання художньо-обдарованої особистості у закладах мистецької освіти: зб. статей VII Всеукраїнської наук. - практ. конф. 17-18 жовтня 2019року) , ч.І / заг. ред. В.В. Фомін – Харків: ХНПУ імені Г. С. Сковороди, 2019 – 267с.

ISBN 978-617-7298-28-0

Редакційна колегія не завжди поділяє позицію авторів.

Автори статей несуть повну відповідальність за опублікований матеріал.

Мова видання: українська, англійська.

Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди, 2019

**УДК 37.032
ББК 85я43**

© Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди, 2019

ІІІ. ВИДАТНІ ТВОРЧІ ОСОБИСТОСТІ ВІТЧИЗНЯНОЇ ТА СВІТОВОЇ МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ

Світлана Сімакова

ОСОБЛИВОСТІ ХУДОЖНЬОЇ ОБРАЗНОСТІ ВОКАЛЬНОЇ ТВОРЧОСТІ
В.А. МОЦАРТА ЯК СКЛАДОВА ВИКОНАВСЬКОЇ ПІДГОТОВКИ
МАЙБУТНЬОГО ВИКЛАДАЧА МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА 92

М.О. Ткаченко, Єлизавета Ісичко

ДО ПРОБЛЕМИ ДОСЛІДЖЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНОПІСЕННОЇ
КУЛЬТУРИ (ВИДАТНІ ПОСТАТІ ВІТЧИЗНЯНОЇ НАУКОВОЇ ДУМКИ) ... 98

Анастасія Солонченко

МИСТЕЦЬКА СПАДЩИНА ПТУШКІНА ВОЛОДИМИРА
МИХАЙЛОВИЧА 104

Вікторія Тризна

ТВОРЧИЙ ПОРТРЕТ МИКОЛИ МОЗГОВОГО 108

Тетяна Веремчук

ПІСЕННА ТВОРЧІСТЬ ОЛЕКСАНДРА БІЛАША (ПОСТАТІ ЗОЛОТОЇ
ДОБИ РАДЯНСЬКОЇ ЕСТРАДИ)..... 113

Марія Золотарьова

ОСОБЛИВОСТІ ВОКАЛЬНОЇ ТВОРЧОСТІ ОКСАНИ ПЕТРУСЕНКО 118

Вероніка Гамарко

ТВОРЧИЙ ШЛЯХ І ОСОБЛИВОСТІ ВИКОНАВСЬКОГО СТИЛЮ О.В.
ОБРАЗЦОВОЇ 123

М.О. Ткаченко, Павло Зеленюк

СТИЛІСТИКА ПІСЕННОЇ ТВОРЧОСТІ В. ІВАСЮКА ЯК ЧИННИК
РОЗВИТКУ УКРАЇНСЬКОЇ ЕСТРАДНОЇ МУЗИКИ ДРУГОЇ ПОЛОВИНИ
XX СТОЛІТТЯ 129

УДК 78.071.1

Анастасія Солонченко

Харківський національний педагогічний
університет імені Г.С.Сковороди
факультет мистецтв
61 група

МИСТЕЦЬКА СПАДЩИНА ПТУШКІНА ВОЛОДИМИРА МИХАЙЛОВИЧА

У статті на основі аналізу довідкової літератури представлена творча спадщина Харківського композитора В. Птушкіна, його творчий доробок, творчі аспекти.

In the article on the basis of analysis of certificate literature it is presented the creative heritage of the Kharkiv composer Ptushkin V., his creative improvements and aspects.

Ключові слова: музична спадщина, В. Птушкін, спадщина

Keywords: cultural heritage, V. Ptushkin, heritage.

Постановка проблеми. Увагу музикознавців привертає творчість композиторів-професіоналів. Музична культура нашого краю невелика, але дуже цікава. Один з найяскравіших представників Харківщини - це композитор В. М. Птушкін, який є не тільки відомим музикантом, а також практикуючим педагогом. Нажаль не всі ознайомлені з творчістю цього музиканта-педагога, ця стаття має мету саме ознайомити та розкрити потенціал сучасного композитора.

Аналіз основних досліджень і публікацій. Узагальнення результатів наукових пошуків дозволяє констатувати, що питання музичної спадщини В. Птушкіна розглядали такі сучасні науковці, як Л. Деркач, Г. Серебрянська та інші.

Мета статті полягає у розширенні знань та ознайомленні сучасного покоління з творчістю харківського композитора, оглядом творчої спадщини його сучасних творів.

Виклад основного матеріалу і результатів дослідження. Як відомо на творчість композитора впливає і епоха, оточення, батьки і становлення власної особистості. Тому звернемо увагу на бібліографічні дані Володимира Птушкіна. Народився він 29.01.1949р. у Луганську, в 1972 році закінчив Харківський інститут мистецтв - фортепіанний факультет (клас доцента Р. Папкової), а вже в 1973 році - композиторський (клас професора Д. Клебанова).

Після закінчення працював музичним керівником Харківського академічного драматичного театру ім. О. Пушкіна, з 1992 року займається педагогічною діяльністю в Харківському університеті мистецтв. Вже в 1998 р. - доцент, а з 2004 року займає посаду професора кафедри композиції та інструментовки.

За своє життя отримав багато відзнак та став лауреатом багатьох премій. Найяскравіші з них:

1. Заслужений діяч мистецтв України.
2. Лауреат Міжнародного конкурсу композиторів (2004 р. м. Санкт-Петербург).
3. Лауреат Муніципальної премії ім. І.Слатіна (1998 р.).
4. Лауреат Всеукраїнського конкурсу ім. В.Косенка.
5. Лауреат Премії ім. В.С.Косенка (2007).
6. Лауреат Премії ім.Б.М.Лятошинського (2011).

Володимир Птушкін написав симфонію, концерти для симфонічного оркестру, сюїти, створені з театральної музики, сонати для скрипки з фортепіано, альта з фортепіано, для кларнету, камерно-вокальні та хорові твори, його часто звуть «українським Шайнським» [1].

Ім'я Володимира Птушкіна добре відоме не тільки у рідному місті та країні. Його творчість протягом багатьох років здобула тривалу зацікавленість та визнання різноманітних слухачів, він охоплює майже усі жанри. Це опера «Дива дивні», багато інструментальних концертів, симфонії, камерні та хорові твори, кантати та вокальні цикли на вірші Данте, Ахматової, Пушкіна, Чичибабіна, поетів епохи Відродження, твори для дітей, пісні та мюзикли, театральна музика.

В. Птушкін бере участь у виконанні своїх творів в багатьох концертах

різних міст країни та за її межами, як соліст-піаніст та концертмейстер. В багатогранному творчому багажі особливе місце займають фортепіанні твори, які з успіхом виконуються в концертах, на престижних міжнародних конкурсах: Володимира Крайнеса в Харкові (як обов'язкові), пам'яті В. Горовиця Києві, ім. Д. Шостаковича у Москві.

Особливе місце в творчості цього автора займає музика, що написана більш як до 40 вистав драматичних театрів Харкова, Москви, Тбілісі, Чернігова, Ужгорода.

Співпраця з Харківським театром ім. О. Пушкіна сприяла появі цікавих робіт в галузі театральної музики до п'єс за Шекспіром, Мол'єром, Островським, Лопе де Вега, Горіним, Симоновим, Булгаковим та іншими авторами [1].

Численні авторські концерти, які відбулись в Колонному залі імені Лисенка Національної філармонії України, Харківському оперному театрі та в інших концертних залах України, свідчать про те, що композитор знаходиться в постійному творчому пошуку. Він використовує великий спектр стилістичних засобів: від класико-романтичного до сучасного, залишаючись здебільш у сфері традиційної мови. Автор має власні доробки у галузі мелодичних і ладових гармонічних засобів, що у значній мірі й створює його індивідуальний стиль [5].

Композиторська творчість буває дуже тісно пов'язана з тембровим переінтонуванням, так як вони удвох не можуть існувати в далі від таких психологічних процесів, як сприйняття, мислення, уява, пам'ять.

При створенні музичного твору, композитор вкладає у нього певний сенс. У процесі творчого переосмислення раніше створеної ідеї з'являється її нове втілення у жанрах перекладу або транскрипції. Так, наприклад, М. Борисенко [2] каже що жанр транскрипції «формується на базі "чужої" композиції - відправної точки для якісно нового стильового трактування - і є своєрідним з'ясуванням-інтерпретацією змісту першоджерела, який у транскрипційних зразках набуває статусу моделі музичного буття вихідної цілісності у її ж власних мовних структурах» [2].

Це не дивно, бо заклади різних театрів України В. Птушкін писав музику

до 30 драматичним спектаклям.

Його твори потрапляли у концертну естраду [5]. Так з'явилися сюїти для фортепіано у 4 руки («Мещанин во дворянстве», «Виндзорские проказницы», «Гулливер»), пісні до спектаклю «Предел возможного» та інші. [3].

Висновки. Творча діяльність В. М. Птушкіна є прогресивним музично-педагогічним явищем, бо вона сприяла збагаченню творчого спадку харківщини, збагатила форми, методи педагогічного процесу, сприяє розвитку національного виховання.

Список використаних джерел

1. Адамович Т. Владимир Птушкин: «Мне есть, что сказать и чему научить». On-line обозрение. Режим доступа: <http://izvestia.kharkov.ua/on-line/18/1112688.html> (дата звернення: 14.09.2019)
2. Борисенко М. Жанр транскрипції в системі індивідуального композиторського стилю: автореф. дис. ... канд. мист.: 17.00.03. Харків, 2005. 17 с.
3. Михайлова Н. Режиссерские новации в музыкальных спектаклях (заметки хормейстера). Проблемы взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти : Збірка статей. Харків: ХНУМ, 2012. Вип. 36. С. 286 - 296
4. Деркач Л. Функционирование ролевого принципа при исполнении вокального цикла Владимира Птушкина «Забавные картинки». Традиції та новації у вищій архітектурно-художній освіті. Харків. 2015. Вип. 1. С. 29 - 33.
5. Птушкін Володимир Михайлович. Національна спілка композиторів України. Режим доступа: <https://composersukraine.org/index.php?id=1511> (дата звернення: 14.08.2019)